

3. BÖLÜM
AMAÇ VE İŞLEV
KAZANMA SÜRECİ

Sanatsal ağırlıklı nesnelerin bilinçli olarak toplanması ilk olarak Greklerde görülmektedir. Kolonizasyon hareketleri ile birlikte siyasal ve dinsel önem taşıyan merkezlerde “Theasuri” (Hazine Binası) adı verilen binalar inşa edilmiştir Bunun yanında antik yazar Pausanias’tan nakledildiğine göre, Atina akropolünün büyük tören kapısı olan propleianın sol kanadına bitişik “Pinakothek” adı verilen ve içerisinde Polynote, Micon, Panainos, Apollodoros, Herodotos, Zeuxis ve Parhasios gibi dönemin ünlü sanatçıların eserlerinin sergilendiği, halka da açık olan bir resim galerisinin yer aldığı bilinmektedir. Ayrıca, Delphi Apollon, Olympia Zeus ve Parthenon kutsal alanlarına pek çok eşya adak olarak verilmekte

Priene'li sanatçı Arkhelaos'un yaptığı ve şair Homeros'un Apoteozesini anlatan Hellenistik döneme ait "Arkhelaos Kabartması" olarak bilinen kabartmada, her biri güzel sanatların bir kolunu temsil eden bu ilham perileri topluca işlenmiştir.

Tarihsel süreçte doğa nesnelерinin ve sanat yapıtlarının bir araya getirilmesi ilk kez Paleolitik Çağ mezarlarında görülmektedir ?.

Ancak elimizdeki kayıtlara göre, koleksiyonculuğun yakın doğuda doğduğu kabul edilmektedir. Eski Mısır ile Mezopotamya'da değerli eşyaların tapınaklarda, mezarlarda veya saraylarda bir arada sergilendiklerine tanık olunmaktadır.

Dinsel amacın ön plana çıktığı bu sergilemelerin yanı sıra, savaşlarda galip gelen hükümdarlar ele geçirdikleri ganimetleri kuvvet ve kudret gösterilerinin bir simgesi olarak halkın görebilecekleri yerlere koymuşlardır ve bu adak eşyaları bir oda içinde saklanmaktaydı. Bu bakımdan, zamanla tüm tapınaklar adak eşyası olarak verilen heykeller ve tablolar ile tapınma yeri olmalarının yanı sıra birer "sanat galerisi" görevini de üstlenmişlerdir.

Priene
Arkhelaos
Homeros

Arkhelaos Kabartması

Orta Çağ Avrupası'nda bugünkü anlamda bir müze kurma ve sergileme düşüncesi bulunmuyordu . Yalnızca manastır ve kiliselerde dinsel eşyalardan derlenen ve her geçen gün biraz daha artan koleksiyonlar vardı. Böylece Orta Çağda kiliseler, bir anlamda antik dönemde tapınakların gördüğü “eserlerin korunması ve saklanması” görevini üstlenmişlerdi.

Milattan önceki dönemlerde ve Romalılarda da görülen eski eser toplama işi, onlar tarafından söz konusu dönemlerde onurlu bir uğraş olarak değerlendirilmiştir. İlk başlarda eski eserler mabetlerde toplanmış, daha sonra ise devlet yapıları, tiyatrolar, saraylar ve villalarda sergilenmiştir. Ortaçağ'da Batı toplumlarında modern anlamda bir müzecilik anlayışı bulunmamakla birlikte manastır ve kiliselerde kutsal eşyalardan oluşmuş zengin koleksiyonların bulunduğu anlaşılmaktadır. Ayrıca asiller sınıfından bazı kişilerin antik çağ eserleri ile sikke, madalyon ve değerli taşlar gibi sanatsal değer taşıyan eserler de topladıkları görülmektedir. Bu eserleri toplamanın amacı eğitime dönük olmayıp övünme, gösteriş ve süsleme içindir.

KAYNAKLAR

C. Bařaran 1966

«Çağdaş Müzecilięimiz», Akademik Araştırmalar I, s. 16-18.

F. Erraslan 1998

«Çağdaş Müzecilik Anlamında Bazı Yaklaşımlar», 4. Müzecilik Semineri Bildirileri, s. 33.

H. Erkanal 1988

«Çağdaş Müzecilik Anlayışı Yönünden Üç örnek», Türk Arkeoloji Dergisi XXVII, s.1-7.

F. Gerçek 1999

Türk Müzecilięi, TTKY, Ankara.

D. Pinkwart 1965

«Das Relief des Archelaos von Priene», Antike Plastik, Leuferung IV, s.55-65.

E. Yücel 1999

Türkiye'de Müzecilik, Arkeoloji ve Sanat Yayınları, İstanbul

O. Siller 2010

«Dünyada ve Türkiye'de Kent Müzeleri», Ege Mimarlık Temmuz 2010, s.16-21.

B. Boraz 2013

«Müze Teknolojileri ve Sergileme Farklılıkları», İDİL, C. 2, Vol 2, Sayı 8, s.113-128.

N.Ertürk, H. Uralman 2012

Müze Bilimin ABC'si İstanbul.

T.C., İçişleri Bakanlığı, Jandarma Genel Komutanlığı

Kültür Varlıkları Kaçakçılığı İle Mücadele Kılavuzu

Ankara

Doç.Dr. Berna Okan

“Günümüzde Müzecilik Anlayışı”,

Sanat & Tasarım Dergisi, 187-198.

Derya Pekgözlü Karakuş

“Müzelerde Uygulanabilecek Müze Eğitim Etkinlikleri”,

Mediterranean Journal of Humanities II/1, 2012, 131-138.

S. Lambert

“Museum storage space estimations: In theory and practice”,
ICOM-CC, 17th Triennial Conference, 2014 Melbourne.

J.E. Christensen, v.d.

“New Concept for Museum Storage Buildings - Evaluation of Building Performance Model for Simulation of Storage”,
“International Conference on Architecture and Civil Engineering” içinde, 2016.

E. Madran

“Cumhuriyet’in İlk Otuz Yılında (1920-1950) Koruma Alanının Örgütlenmesi-I”,
ADTÜ MFD 16:1-2, 59-97, 1996.